

Nittedal Høyres forslag til budsjett 2022 og økonomiplan 2022:

- *Framtidens Nittedal formes i et offentlig/privat samarbeid*
- *I samarbeid med frivilligheten*
- *Gjennom klok og langsiktig økonomistyring.*

Økonomistyring

Forutsetning for gode tjenester i kommunen er forsvarlig og langsiktig økonomistyring i tråd med kommunens egne vedtatte mål. Romslige driftsbudsjett sikrer tilstrekkelig og kvalifisert personale, læremidler i skolen og mulighet for oppgradering og utvidelser i tråd med befolkningsvekst og behov. Situasjonen i Nittedal i dag, er et presset kommunebudsjett som følge av høy lånegrad og at en større del av sektorenes driftsbudsjett går til å betjene lån, herunder renter og avdrag. Alle sektorer varsler høyt press på ansatte og stor slitasje/turnover. Det er ikke anledning til å gjøre investeringer i starten av kommende periode som vil presse sektorenes driftsbudsjett ytterligere. Med tanke på ventet eldrebølge ut over perioden, er det avgjørende med mulighet for å bygge opp igjen kommuneøkonomien. Nødvendige oppgraderinger og investeringer må derfor gjøres uten å øke lånegraden. Det er ventet en økning i satser for vann og avløp framover og viktig å holde avgiftsnivået nede for innbyggerne. Høyre vil ikke godta økning i eiendomsskatt kommende periode.

Nittedal Høyre har over tid advart mot en økonomisk utvikling i Nittedal Kommune med store låneopptak med påfølgende store rente- og låneavdrag. Resultatet ser vi i form av forslag om store kutt i skole, utdanning, helse og velferd. Akkumulerte kutt på disse områdene er estimert til over kr 200 mill i perioden 2020-2023, (jfr tabell s 32 i rådmannens budsjettforslag for 2021).

Som en følge av flertallspartiernes prioriteringer de siste årene ligger Nittedal i bunnen av alle kommuner i Norge når det gjelder skole og utdanning. Barnehagene lever på

eksistensminimum, og skolene lider under lærermangel og kompetanseflukt. Lærernormen er ikke oppfylt, og Nittedal Høyre godtar ikke en videre årelating av denne sektoren. Høyre ønsker å markere dette sterkt med å styrke budsjettpostene betydelig for barnehager og skoler, UNG prosjektet og tiltak for kultursektoren som direkte berører unge.

Den nye regjeringen har bevilget kr 0,5 mill til hver grunnskole i kommunen. Dette er frie og ikke øremerkede midler. I tillegg til endringer i eksisterende budsjett ønsker Høyre å benytte denne ekstra bevilgningen av frie midler til å øremerke dem til grunnskolene og barnehagene i bygda med i alt 3,5 mill. Høyre vil ha full lånestopp inntil økonomien er under full kontroll: Det betyr i praksis at våre selvpålagte handlingsregler må oppfylles:

1. Netto driftsresultat på 2,5%

2. Egenkapitalandel på investeringer på 25%

3. Frie midler på disposisjonsfond tilsvarende 5% av driftsinntekter

Det er en kjent tommelfingerregel at en kommunes samlede låneopptak ikke bør være større enn budsjettet. Pr dato er budsjettet på 1,8 milliarder, mens samlede låneopptak er på 2,3 milliarder. Ytterligere låneopptak vil således medføre at Nittedal Kommune risikerer å miste kontrollen over egen økonomi.

Oppvekst og utdanning

Vi vet at en krone investert i barndommen sparer samfunnet for mellom 10 og 100 kroner senere i livet (avhengig av regneform). Derfor er det å spare penger i barneårene en dårlig investering. Lærernormen må på plass og økte midler til læremidler er nødvendig for en god innfasing av ny læreplan. Skolens driftsbudsjett må sikres gjennom sunn økonomistyring. Det er ikke anledning til å øke kommunens samlede lån kommende periode og prioriteringer må gjøres gjennom omdisponeringer i budsjett og økonomiplan.

Barnehager

Barnehagesektoren opplever stort press og stadige krav om innsparing. Barnehagene i Nittedal er blant de som har aller minst midler å rutte med. Nittedal dekker mange tusen kr. mindre per barn i barnehagene enn nasjonalt snitt. Det må sikres tilstrekkelige midler i budsjettet til barnehagene i Nittedal. Justering av kapasiteten i barnehagene må gjøres

gjennom samarbeid med barnehagesektoren der private og kommunale barnehager utfyller hverandre og sikrer målet om full barnehagedekning.

Eldreomsorg – heldøgns plasser – helsehus

Høyre er opptatt av å få på plass helsehus / helsepark og arbeidet må intensiveres kommende periode. Helsehus / helsepark kan realiseres raskere gjennom samarbeid med private, eksempelvis som Helsepark på Glittre. Arbeidet må intensiveres kommende periode og ta utgangspunkt i det gode arbeidet som er gjort så langt. Kommunen må bidra til at arealplaner og reguleringsarbeid ikke er til hinder for dette arbeidet. Målet er at Nittedals innbyggere tas vare på i Nittedal kommune.

Ung / psykisk helse

Tjenester som i dag er fordelt på utekontakt, miljøterapeut i enhet psykisk helse og rus, ungdomsteam i NAV, ungdomskordinator, ruskonsulent og ungdomsveiledere mv. må samordnes kommende periode. Samlokalisering og iverksetting av tjenesten etter modell Nittedal UNG må på plass i 2022. Modellen iverksettes gjennom samarbeid med stiftelser og frivilligheten. Dette vil bidra til dobbeling av kontinuerlig drift.

Sentrumsplanlegging – vekstfordeling

Sentrum må planlegges uavhengig av mulig omlegging av rv4. Vekst må planlegges i områder med kapasitet i infrastruktur og tjenestene, både i nordre og søndre del av kommunen. Arealplanlegging og disponering av ressurser må dreie seg om å finne løsninger for helsehus. Det må også legges til rette for senior/omsorgsboliger. Oppgradering og utvidelse av barnehager og skolekapasitet i deler av kommunen med manglende kapasitet og med størst ventet vekst.

Eiendomsskatt

Økonomiplanlegging må handle om å ivareta målet om at eiendomsskatten skal fases ut.

Nittedal Høyres innstilling i sak 119/21 - Budsjett 2022 / Økonomiplan 2022 - 2025:

Budsjett 2022 og handlingsplan 2022 - 2025 vedtas med utgangspunkt i rådmannens utkast med følgende endringer:

Omdisponering av midler:

Til disposisjon «politikernes frie million»	1 000 000
Utvalg eierstyring avvikles <i>arbeidet inngår i formannskapet</i>	250 000
Økt rammetilskudd jfr. regjeringens tilleggsproposisjon og tabell på statsbudsjett.no	3 500 000
Omstillingspott helse og velferd	3 000 000
Omstillingspott oppvekst	1 800 000
Omstillingspott miljø og samfunn	500 000
Omstillingspott rådmann	800 000
Aktivitetsfond (midler fra 2021)	600 000
Sum til disposisjon	11 450 000

Økte bevilgninger:

Økte midler for oppfyllelse av lærernorm	1 000 000
Økte midler til skole, læremidler	2 500 000
Rotnes skole Moduler	1 500 000
Oppfyllelse av pedagognorm og bemanningsnorm, barnehagene	2 500 000
Implementering av Nittedal UNG	1 400 000
Driftsstøtte idrett, etterslep og anlegg	270 000
Kulturmidler, til kulturskolen	280 000
Black Box for barn og unge	1 000 000
Investeringsstøtte idrett	1 000 000
Sum økte bevilgninger	11 450 000

Nittedal Høyres verbalforslag til Handlingsplanen 2022 – 2025:

1. Økonomistyring

Det må være et mål at kommunens mål for sunn kommuneøkonomi tilstrebes i framtidig arbeid med budsjett og økonomiplan:

1. Netto driftsresultat på 2,5%

2. Egenkapitalandel på investeringer på 25%

3. Frie midler på disposisjonsfond tilsvarende 5% av driftsinntekter

Det er en kjent tommelfingerregel at en kommunes samlede låneopptak ikke bør være større enn budsjettet. Pr dato er budsjettet på 1,8 milliarder, mens samlede låneopptak er på 2,3 milliarder. Rådmannen bes utarbeide en plan for hvordan vi raskest mulig kan etterleve vedtatte handlingsregler for kommunen.

2. Helse og omsorg

2.1. Rådmannen tar initiativ overfor private tilbydere av omsorgstjenester for å legge til rette for et mangfoldig helsetilbud for syke, barn og voksne med funksjonsnedsettelse, samt eldre i kommunen.

2.2. Sykehjemmene skal videreutvikles med høy faglig kompetanse for å gi den beste helse- og omsorgstjenesten til eldre i Nittedal. Målet er å ta vare på Nittedals innbyggere i Nittedal kommune. Dette arbeidet må intensiveres i kommende periode.

3. Oppvekst og utdanning

3.1. Det gode samarbeidet med private tilbydere av barnehagetjenester må videreføres for å gi et mangfoldig barnehagetilbud. Viktig med god dialog med private barnehagedrivere. Pedagognorm og bemanningsnorm må følges.

3.2 Rådmannen følger opp skolene slik at det legges til rette for at vikarer settes inn ved fravær, for eksempel ved å opprette en vikarpool for Nittedal kommune.

Kommunen må sørge for at læreplanen implementeres og at nødvendige læremidler er på plass. Lærenormen må følges.

4. Ungdom / psykisk helse

4.1. Samlokalisering og drift av lavterskeltilbudet Nittedal UNG må iverksettes i samarbeid med stiftelser og frivilligheten.

5. Miljø og samfunnsutvikling

Oppdatering av reguleringsplaner må prioriteres.

Spesielt må Rådmannen prioritere prosjektering av sikker skolevei fra Fuglåsen til Elvetangen og intensivere arbeidet opp mot fylkeskommunen for å få dette på plass.

6. Næringsutvikling

Kommunen må ta initiativ til jevnlig møter med næringslivet for å være en aktiv medspiller i næringsutvikling. Kommunen må legge til rette for nye næringseiendommer og være løsningsorienterte i møte med initiativtakere som ønsker å skape arbeidsplasser i Nittedal.

7. Frivillig arbeid i kommunen

7.1. Frivillige organisasjoner er en ressurs i kommunen og bør inviteres til fortsatt jevnlig innspills møter for å finne løsninger for hvordan felles oppgaver kan løses.

7.2. Rådmannen bes se på mulige løsninger slik at frivillige lag og forretninger slipper saksomkostninger og gebyrer for anlegg som ikke er til kommersiell bruk.

7.3 Rådmannen bes om å bidra aktivt med å utvikle Nitelva med tilliggende områder på best mulig måte for rekreasjon og andre aktiviteter